ཇུསའགོདཔ སྐལབཟངསྒྲོལམརྩོམསྒྲིགཔ ཚེརྡོརགལཆེའིགསརའགྱུར ལོའིཟླ ཚེསརྒྱལསྲིདསྤྱིཁྱབཁངགསརའགྱུརགཞུངདོནཁངགིབོདརངསྐྱོངལྗོངསདབུབརྙེསནསལོངོའཁོརབའིདཔལའབྱོརདངསྤྱིཚོགསའཕེལརྒྱསཀྱིགྲུབའབྲསསྐོརགྱིགསརའགྱུརཡོངསབསྒྲགསཚོགསའདུའིདྲིསལནགནདབསྡུསརྒྱལ་སྲིད་སྤྱི་ཁྱབ་ཁང་གསར་འགྱུར་གཞུང་དོན་ཁང་གིས་2025ལོའི་་་
ཟླ་8ཚེས་5ཉིན(གཟའ་མིག་དམར)གྱི་སྔ་དྲོའི་ཆུ་ཚོད་10པར་གསར་འགྱུར་་
ཡོངས་བསྒྲགས་ཚོགས་འདུ་འཚོགས་ཤིང་།བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཏང་ཨུད་་
ཀྱི་ཧྲུའུ་ཅི་ཝང་ཅུན་ཀྲེང་དང་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཏང་ཨུད་ཀྱི་ཧྲུའུ་ཅི་་་་་་་་་་གཞོན་པ་དང་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་ཀྲུའུ་ཞི་ཀརྨ་ཚེ་བརྟན་གྱིས་བོད་རང་སྐྱོང་་་ལྗོངས་དབུ་བརྙེས་ནས་ལོ་ངོ་60འཁོར་བའི་དཔལ་འབྱོར་དང་སྤྱི་ཚོགས་་་་་་་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས་ངོ་སྤྲོད་གནང་བ་མ་ཟད།གསར་འགོད་པས་་་་་་་་བཏོན་པའི་དྲི་བར་ལན་ཡང་བསྐྱོན་པ་རེད།ད་ཐེངས་གསར་འགྱུར་ཡོངས་བསྒྲགས་ཚོགས་འདུའི་དྲི་བ་དྲིས་ལན་གྱི་ནང་དོན་གནད་བསྡུས་གཤམ་་་་་་་་་གསལ།

ཉིན་རེའི་དཔལ་འབྱོར་གསར་འགྱུར་གྱི་གསར་འགོད་་་་པ། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་དབུ་བརྙེས་ནས་ལོ་ངོ་60འཁོར་ཚུན་དང་ལྷག་་་་་པར་དུ་ཉེ་བའི་ལོ་ལྔའི་རིང་།བོད་ཀྱིས་དམངས་འཚོའི་འདུ་འགོད་དང་་་་་་་རྣམ་གྲངས་ལ་སྐུལ་འདེད་ཤུགས་ཆེན་བཏང་བས་བོད་ཀྱི་མི་རིགས་ཁག་གི་་་་མང་ཚོགས་ལ་དམངས་འཚོའི་རྣམ་གྲངས་དེ་དག་ཁྲོད་ནས་ཕན་པ་གང་་་་་་་་དག་ཐོབ་མིན་ངོ་སྤྲོད་གནང་རོགས།
ཀརྨ་ཚེ་བརྟན།བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་དབུ་བརྙེས་ཚུན།རང་་་་་་
སྐྱོང་ལྗོངས་ཏང་ཨུད་དང་སྲིད་གཞུང་གིས་ཆུ་དང་།གློགལམ།དྲ་བ།འཕྲིན་གཏོང་སོགས་རྨང་གཞིའི་སྒྲིག་བཀོད་ཀྱི་ཆ་རྐྱེན་ལེགས་སུ་ཤུགས་ཆེན་བཏང་བར་བརྟེན་མི་རིགས་ཁག་གི་མང་ཚོགས་ཀྱི་འཚོ་བར་ཆུ་ཟོམ་ནས་ཆུ་་་ཀ་ལའི་བར་དང་།སྣུམ་བཞུ་ནས་གློག་སྒྲོན་བར།ས་རྡོའི་ལམ་ནས་སྣུམ་་་་་་ནག་ལམ་བར།སྦྲ་གུར་ནས་ཐོག་རྩེག་ཁང་པ་བར་བཅས་ཀྱི་འགྱུར་ལྡོག་་་་་་་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད།ལྷག་པར་དུ“ལོ་ལྔ་ཚན་བཅུ་བཞི་པའི”ཚུན།ང་ཚོས་་་་་་བོད་ཀྱི་ལས་དོན་སྐོར་གྱི་སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅི་ཞི་ཅིན་ཕིང་གི་མཛུབ་སྟོན་གལ་ཆེན་དང་དུས་རབས་གསར་པའི་ཏང་གི་བོད་སྐྱོང་མཛད་ཇུས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་་་་་ལག་བསྟར་བྱས་ཏེ།དམངས་འཚོ་ལེགས་སུ་གཏོང་བ་དང་མི་སེམས་གཅིག་སྒྲིལ་བྱ་རྒྱུ་དེ་དཔལ་འབྱོར་དང་སྤྱི་ཚོགས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་འགོ་འཛུགས་ས་་་་་་་དང་དོན་ལ་བབས་སར་བརྩི་བ་དང་།“དམངས་འཚོའི་འདུ་འགོད་ཆེན་པོ་བཅུ”མུ་མཐུད་ལག་བསྟར།བློ་གཅིག་སེམས་གཅིག་གིས་དམངས་འཚོའི་བྱ་་བ་དངོས་ཡག་པོ་སྒྲུབ་པ་བཅས་བྱས་པར་བརྟེན།བྱིས་པར་སྐྱོང་མཁན་ཡོད་པ་དང་།སྦྱོང་དུས་སློབ་མཁན་ཡོད་པ།ངལ་རྩོལ་ལ་ཐོབ་ཆ་ཡོད་པ།ན་་་་་དུས་སྨན་བཅོས་ཐུབ་པ།རྒས་དུས་འཚོ་རྟེན་ཡོད་པ།སྡོད་སའི་ཁང་པ་་་་་་་ཡོད་པ།ཉམས་ཞན་སྐྱོང་མཁན་ཡོད་པ་བཅས་ལ་གྲུབ་འབྲས་གསར་པ་་་་་་་་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་ཐོབ་ཡོད།
“ལོ་ལྔ་ཚན་བཅུ་བཞི་པའི”རིང་།རྒྱལ་ཁབ་དང་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་་་་་་་་་ཀྱིས་ཁྱོན་སྤྱི་ཚོགས་བྱ་གཞག་ཁྱབ་ཁོངས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཁག་28བཀོད་སྒྲིག་་བྱས་ནས་མ་དངུལ་སྒོར་དུང་ཕྱུར་246.5གཏོང་རྒྱུའི་འཆར་གཞི་བཀོད་་་་་་་ཡོད།མིག་སྔའི་བར།མ་དངུལ་སྒོར་དུང་ཕྱུར་236.78བཏང་ནས་མང་་་་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་རེ་སྒུག་གི་དོན་དངོས་དང་བྱ་བཟང་ནུས་ཤུགས་་་་ཡོད་རྒུས་ཡག་པོ་བསྒྲུབས་ཡོད།
འཕྲོད་བསྟེན་ཁྱབ་ཁོངས་ཐད།བདེ་ཐང་བོད་ལྗོངས་འཛུགས་སྐྲུན་བྱ་རྒྱུར་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་སྐུལ་འདེད་བཏང་སྟེ།སྨན་བཅོས་འཕྲོད་བསྟེན་་་་་་་སྒྲིག་གཞིའི་བསྡོམས་འབོར་7231དང་།ནད་ཁྲིའི་བསྡོམས་འབོར་་་་་་་་་་་་་་ 21488 འཕྲོད་བསྟེན་ལག་རྩལ་མི་སྣའི་བསྡོམས་འབོར་50766བཅས་སོ་སོར་ཟིན་ནས་གཞི་རིམ་གྱི་སྨན་བཅོས་དང་།སྔོན་འགོགབདེ་སྲུང་སོགས་་གཞི་རྩའི་སྨན་བཅོས་འཕྲོད་བསྟེན་ཞབས་ཞུ་དང་སྤྱི་པའི་འཕྲོད་བསྟེན་་་་་་་་་ཞབས་ཞུའི་ཆུ་ཚད་ཆེས་ཆེར་མཐོ་རུ་ཕྱིན་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་ཆོགཉེ་ཆར།སི་ཁྲོན་སློབ་ཆེན་ཧྭ་ཤིས་སྨན་ཁང་བོད་ལྗོངས་སྨན་ཁང་ནས་སྨན་བཅོས་བྱེད་་་་འགོ་ཚུཌ་པས།བོད་ཀྱིས“ནད་ཆེན་བོད་ནས་བཅོས་པའི”དམིགས་ཚད་་་་་ཕྱོགས་སུ་སླར་ཡང་གོམ་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་སྤོས་ཡོད།
སློབ་གསོའི་ཁྱབ་ཁོངས་ཐད།ང་ཚོས་སློབ་ཆུང་29དང་།དམའ་་་་་་་་་་འབྲིང་15མཐོ་འབྲིང་དཀྱུས་མ་5བཅས་གསར་དུ་བསྐྲུན་པ་དང་།འབྲིང་རིམ་ལས་རིགས་སློབ་གྲྭ་6བསྐྱར་སྐྲུན་རྒྱས་སྐྲུན་བྱས་པ།གཞིས་རྩེའི་ལས་་་་་རིགས་ལག་རྩལ་སློབ་གླིང་སོགས་རྣམ་གྲངས་གལ་ཆེན་སྐྲུན་འགོ་བཙུགས་་་་་་ཏེ།མི་འབོར་གྱི་འགྱུར་ལྡོག་དང་འཚམ་པའི་སློབ་གསོའི་ཐོན་ཁུངས་བཀོད་

སྒྲིག་ལེགས་སུ་རྒྱུན་མཐུད་བཏང་ནས་ཕྲུ་གུ་ཚོ“སློབ་གྲྭ་ཡག་པོར་སྐྱོད་ཐུབ་་་་པའི”འགན་ལེན་བྱས་ཡོད།
རིག་རྩལ་ཁྱབ་ཁོངས་ཐད།རིག་གནས་རླུང་འཕྲིན་བརྙན་འཕྲིན་སྒྱུ་་་་་རྩལ་ལྟེ་གནས་དང་རིག་ལྡན་རླུང་འཕྲིན་བརྙན་འཕྲིན་འདུ་འགོད་སོགས་་་་་་རིག་གནས་ཀྱི་རྨང་གཞིའི་སྒྲིག་བཀོད་དང་མང་ཚོགས་ཀྱི་ལུས་རྩལ་རྨང་་་་་་་་གཞིའི་སྒྲིག་བཀོད་འབོར་ཆེན་བསྐྲུན་ནས་སྤྱད་པར་བརྟེན།མི་དམངས་་་་་་་མང་ཚོགས་ཀྱི་བསམ་པའི་རིག་གནས་འཚོ་བ་སྔར་བས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་སུ་་་་ཕྱིན་པ་མ་ཟད།དམངས་ཡོངས་ལུས་སྦྱོང་གི་རྣམ་པ་ཟབ་མོའང་བཏོད་ཡོད།སྤྱི་ཚོགས་འགན་སྲུང་ཁྱབ་ཁོངས་ཐད།ང་ཚོས་དམིགས་བསལ་དཀའ་ངལ་ཡོད་པའི་མི་སྣ་གཅིག་སྡུད་བསྙེན་བཀུར་ལྟེ་གནས་80བསྐྲུན་ནས་་་་་་་་་་དམིགས་བསལ་དཀའ་ངལ་ཡོད་པའི་མི་སྣ་5825ལ་གཅིག་སྡུད་བསྙེན་་་་་་་་་བཀུར་བྱས་ཡོད།བྱིས་པའི་ཕན་བདེའི་སྒྲིག་གཞི་11བསྐྲུན་ནས་དྭ་ཕྲུག་་་་་་་ 3236གཅིག་སྡུད་གསོ་ཉར་བྱས་ཡོད།སྨན་བཅོས་འགན་བཅོལ་ནང་་་་་་་་་་ཞུགས་མཁན་གྱིས་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ས་ཆ་གཞན་དུ་སྨན་བཅོས་བྱས་ན་སྨན་་་་་་་རིན་ཐད་ཀར་རྩིས་རྒྱག་ཆོག་པ་དང་2024ལོར་དབུལ་སྒྲོལ་མི་འབོར་གྱི་མི་་རེའི་ཆ་སྙོམས་ཡོང་འབབ་ཁེ་གཙང་དུས་མཚུངས་ལས་12.5%ཡན་འཕར་་ཡོད།
ཧྥུང་ཧོང་སྲུང་སྐར་བརྙན་འཕྲིན་གྱི་གསར་འགོད་པ།ཉེ་དུས།ཏཱ་ལ་སྐྱེ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པས་ཁོ་པའི་ཡང་སྲིད་སྐོར་གྱི་འབྲེལ་ཡོད་་་་་་་་་་གསལ་བསྒྲགས་བསྐྱར་དུ་སྤེལ་ཡོད།ཁྱེད་ཀྱིས་དེའི་ཐད་ལྟ་སྟངས་ཅི་འདྲ་་་་་འཛིན་གྱི་ཡོད་དམ།
ཀརྨ་ཚེ་བརྟན།སྤྲུལ་སྐུའི་ཡང་སྲིད་ལ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཆོ་ག་དང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ངེས་སྲོལ་ནན་པོ་ཡོད།ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ཞེས་པའི་མིང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་་་་་་་་ཁྲིམས་མཐུན་རང་བཞིན་དེ་ཀྲུང་དབྱང་སྲིད་གཞུང་ནས་བྱུང་བས།ཏཱ་ལའི་ཡང་སྲིད་ཀྱི་གནད་དོན་ཐད་ཀྲུང་དབྱང་སྲིད་གཞུང་ལ་རྩོད་ཐབས་བྲལ་་་་་་་་བའི་མཐའ་མའི་ཐག་གཅོད་བྱེད་དབང་ཡོད།དེ་ནི་རྒྱ་ཆེའི་དད་ལྡན་མང་་་་ཚོགས་ཀྱིས་བརྟན་པོར་སྲུང་བའི་བསྲུང་བྱ་རེད་ལ།ཏཱ་ལའི་ཡང་སྲིད་སྐོར་་་་གྱི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཆོ་ག་དང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ངེས་སྲོལ་གྱི་གྲུབ་ཆ་གལ་ཆེན་ཞིག་་་་་་་་ཀྱང་ཡིན་པས།ཡང་སྲིད་ཀྱི་གནད་དོན་ཐད་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མི་སྒེར་ལ་ཚིག་་་་་་ཐག་གཅོད་དབང་གཏན་ནས་མེད།ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་ཡང་སྲིད་ཐད་ངེས་པར་དུ“རྒྱལ་ནང་དུ་བཙལ་འཚོལ་དང་།གསེར་བུམ་དཀྲུག་འདོན།ཀྲུང་་་་་་་་་་་དབྱང་སྲིད་གཞུང་གི་ཆོག་མཆན་ཐོབ་པ”བཅས་ཀྱི་རྩ་དོན་མཐའ་འཁྱོངས་་་བྱས་ཏེ།ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཆོ་ག་དང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ངེས་སྲོལ་ལ་བརྩི་སྲུང་ཞུ་བ་་་་་་་་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བཅའ་ཁྲིམས་དང་ཁྲིམས་སྲོལ་ལྟར་སྒྲུབ་དགོས།
ཁྲིམས་སྐྱོང་ཉིན་རེའི་ཚགས་པར་གྱི་གསར་འགོད་པ།མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་སྐྱོང་ལམ་ལུགས་དེ་ཀྲུང་གོས་མི་རིགས་ཀྱི་གནད་དོན་་་་ཐག་གཅོད་བྱེད་པའི་གཞི་རྩའི་སྲིད་ཇུས་སུ་གཏན་འཁེལ་བྱས་ཡོད།བོད་་་་་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་དབུ་བརྙེས་ནས་ལོ་ངོ་60སོང་ཚུན་གྱི་ལག་ལེན་ནས་བལྟས་ཚེ།མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་སྐྱོང་ལམ་ལུགས་བོད་དུ་ལག་བསྟར་ཞིབ་ཕྲ་་་་་་་གང་དག་བྱུང་ཡོད་དམ།དཔེ་ཁ་ཤས་དང་ཟུང་འབྲེལ་བྱས་ནས་གསལ་་་་་་་་བཤད་གནང་རོགས།
ཀརྨ་ཚེ་བརྟན།1965ལོའི་ཟླ་9པར།བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་དབུ་བརྙེས་ནས་མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་སྐྱོང་ལམ་ལུགས་ལག་བསྟར་བྱས་པས།མི་རིགས་ཁག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལས་དོན་ལ་དོ་དམ་དང་རང་བདག་ངང་ས་ཁུལ་་དེ་ག་དང་མི་རིགས་དེ་གའི་ལས་དོན་དོ་དམ་ནང་འདྲ་མཉམ་ངང་ཞུགས་་་་་་པའི་དབང་ཆ་གང་ལེགས་སྤྱོད་ཐུབ་པ་བྱུང་ནས“ཡར་ལངས་ཏེ་བདག་པོར་་འགྱུར་བ”ནས“རང་ཁྱིམ་རང་བདག་བྱུང་བའི”བར་གྱི་འགྱུར་ལྡོག་གཏིང་་ཟབ་མངོན་འགྱུར་དངོས་འབྲེལ་བྱུང་ཡོད།ལོ་ངོ་60ཡི་རིང་།མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་སྐྱོང་ལམ་ལུགས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་དང་།དཔལ་འབྱོར།རིག་གནས་སོགས་བྱ་གཞག་ཁག་ཡུན་རིང་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་རྒྱུར་སྣེ་ཁྲིད་་་་་་་་ཐུབ་སྟེ་བོད་འདི་ཉིད་མེས་རྒྱལ་གྱི་མཐའ་མཚམས་མི་རིགས་ས་ཁུལ་བཅོས་་་་སྐྱོང་གི་གྲུབ་འབྲས་ཐོབ་པའི་དཔེ་མཚོན་གྱི་གྲས་སུ་གྱུར་ཡོད།ངས་ཕྱོགས་་་་ཁ་ཤས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ངོ་སྤྲོད་བྱ་རྒྱུ་ཡིན།
གཅིགགྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་རང་ཁྱིམ་རང་བདག་གི་དབང་ཆར་་་་་ཁྲིམས་བཞིན་འགན་ལེན་ཐུབ་ཡོད།《ཀྲུང་ཧྭ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་་་་་་

ཁབ་མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་སྐྱོང་བཅའ་ཁྲིམས》ཀྱི་གཏན་འབེབས་གཞིར་་་་བཟུང་།བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་མི་དམངས་འཐུས་མི་ཚོགས་ཆེན་རྒྱུན་ལས་་་་་ཨུ་ལྷན་ནང་བོད་རིགས་སྤྱི་དམངས་ཀྱིས་ཀྲུའུ་རེན་ནམ་ཡང་ན་ཀྲུའུ་རེན་་་་་་་གཞོན་པའི་འགན་འཁུར་བ་དང་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་ཀྲུའུ་ཞི་བོད་རིགས་སྤྱི་་་་དམངས་ཀྱིས་འགན་འཁུར་ཡོད།བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་དབུ་བརྙེས་པ་ནས་་ད་བར་སྐབས་རིམ་བྱུང་གི་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་མི་དམངས་འཐུས་ཚོགས་རྒྱུན་་་་་ལས་ཨུ་ལྷན་གྱི་ཀྲུའུ་རེན་དང་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་སྲིད་གཞུང་གི་ཀྲུའུ་ཞི་ཚང་མ་་ནི་བོད་རིགས་སྤྱི་དམངས་ཡིན།མིག་སྔར།བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་མི་་་་་་་་་་་་་དམངས་འཐུས་མི་ཚོགས་ཆེན་སྐབས་བཅུ་གཉིས་པར་འཐུས་མི་ཁྱོན་428 ཡོད་པའི་ནང་བོད་རིགས་དང་མི་རིགས་གཞན་དག་གི་འཐུས་མི་ཁྱོན་280 ཡོད་པ་དེས་65.42%བཟུང་ཡོད།
གཉིས།བབ་བསྟུན་ལག་བསྟར་དབང་ཆ་ཁྲིམས་བཞིན་སྤྱད་ཡོད།
《ཀྲུང་ཧྭ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་སྐྱོང་བཅའ་ཁྲིམས》ནང་།གོང་རིམ་རྒྱལ་ཁབ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་གྲོས་ཆོད་དང་།གཏན་་་་་འབེབས།བཀའ་རྒྱ།མཛུབ་སྟོན་བཅས་ལ་གལ་ཏེ་མི་རིགས་རང་སྐྱོང་ས་་་་་གནས་ཀྱི་དོན་དངོས་གནས་ཚུལ་དང་མི་འཚམ་པ་ཡོད་ཚེ་རང་སྐྱོང་ལས་་་་་་་ཁུངས་ཀྱིས་གོང་རིམ་རྒྱལ་ཁབ་ལས་ཁུངས་ལ་སྙན་སེང་ཞུས་ནས་ཆོག་་་་་་་་་་་་མཆན་ཐོབ་རྗེས་བབ་བསྟུན་ལག་བསྟར་རམ་ཡང་ན་ལག་བསྟར་བྱེད་་་་་་་་་་་་་མཚམས་འཇོག་ཆོག་པའི་གཏན་འབེབས་བྱས་ཡོད།2024ལོའི་ལོ་མཇུག་་་བར།བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་མི་དམངས་འཐུས་ཚོགས་དང་དེའི་རྒྱུན་ལས་ཨུ་ལྷན་གྱིས་སྔ་རྗེས་སུ་ས་གནས་རང་བཞིན་གྱི་ཁྲིམས་སྲོལ་དང་ཁྲིམས་སྲོལ་གྱི་་་ངོ་བོ་ལྡན་པའི་གྲོས་ཆོད་དང་གཏན་འབེབས་171བཟོས་ནས་ལག་བསྟར་་་་བྱས་པའི་ནང་ད་ལྟ་གོ་ཆོད་པའི་གྲོས་ཆོད་དང་གཏན་འབེབས་136ཡོད་པ་་དང་གྲོས་ཆོད་དང་གཏན་འབེབས་35མེད་པ་བཟོས་ཡོད།
གསུམ།སྐད་ཡིག་འདྲ་མཉམ་ངང་སྤྱོད་རྒྱུར་ཁྲིམས་བཞིན་འགན་ལེན་བྱས་ཡོད།《ཀྲུང་ཧྭ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྩ་ཁྲིམས》དང《ཀྲུང་ཧྭ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་སྐྱོང་བཅའ་ཁྲིམས》ནང་།མི་རིགས་ཁག་ཚང་མར་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་བེད་སྤྱོད་དང་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་བའི་རང་དབང་ཡོད་པ་གཏན་འབེབས་ཁ་གསལ་བྱས་་་་་་ཡོད།བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་མི་དམངས་འཐུས་མི་ཚོགས་ཆེན་གྱིས་གྲོས་ཆོད་དང་ཁྲིམས་སྲོལ་ལ་གྲོས་འཆམ་བྱས་པ་དང་བོད་ཀྱི་རིམ་ཁག་སྲིད་གཞུང་་་་་་་དང་སྲིད་གཞུང་སྡེ་ཚན་གྱིས་ཡོངས་ཁྱབ་རང་བཞིན་གྱི་ཡིག་ཆ་བཀྲམ་པ་་་་་་་དང་སྤྱི་བསྒྲགས་ཡོངས་བསྒྲགས་བྱས་པ་དང་ཆབས་ཅིགརྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྤྱི་་་་་་སྤྱོད་སྐད་ཡིག་དང་བོད་སྐད་ཡིག་དུས་གཅིག་ཏུ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།བཞི།མི་རིགས་ཁག་གི་འདྲ་མཉམ་དབང་ཆར་ཁྲིམས་བཞིན་འགན་་་་་ལེན་བྱས་ཡོད།《ཀྲུང་ཧྭ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་སྐྱོང་བཅའ་ཁྲིམས》ནང་།མི་རིགས་རང་སྐྱོང་ས་གནས་ཀྱི་རང་སྐྱོང་་་་་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ས་གནས་དེ་གའི་མི་རིགས་ཚང་མར་འདྲ་མཉམ་གྱི་ཁེ་་་་་་་་་་་དབང་ལོངས་སུ་སྤྱོད་པར་འགན་ལེན་བྱས་ནས།ས་གནས་དེ་གར་འདུས་་་་་སྡོད་བྱས་པའི་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་གཞན་དག་ལ་རོགས་རམ་བྱས་ཏེ་དེ་་་་་་་་་་་་མཚུངས་ཀྱི་རང་སྐྱོང་ས་གནས་སམ་ཡང་ན་མི་རིགས་ཤང་འཛུགས་དགོས་་་་་པའི་གཏན་འབེབས་བྱས་ཡོད།བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱིས་ལྷོ་ཁ་དང་།ཉིང་ཁྲི།ཆབ་མདོ་བཅས་གྲོང་ཁྱེར་གསུམ་དུ་མི་རིགས་རང་སྐྱོང་ཤང་ཁྱོན་9 བཙུགས་པའི་ནང་།མོན་པ་མི་རིགས་ཤང་5དང་།ལྷོ་པ་མི་རིགས་ཤང་3 འཇང་མི་རིགས་ཤང་1བཅས་ཡོད་པས།བོད་ཀྱི་མི་རིགས་ཁག་གི་མི་་་་་་་་་་་་དམངས་འདྲ་མཉམ་ངང་ས་གནས་ཀྱི་ལས་དོན་དོ་དམ་ནང་ཞུགས་པའི་་་་་་་་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དབང་ཆར་འགན་ལེན་ཏན་ཏིག་ཐུབ་ཡོད།
(རྩོམ་ཡིག་འབྱུང་ཁུངས།ཀྲུང་ཧྭ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་་་་་་་ཁབ་རྒྱལ་སྲིད་སྤྱི་ཁྱབ་ཁང་གསར་འགྱུར་གཞུང་དོན་ཁང་གི་དྲ་་་་་་་་་་་་་་ཚིགས）
(བསྟན་བློ་དང་།བདེ་སྐྱིད།པད་ཆོས།དབང་སྒྲོན་སྐྱིད།པ་་་་་་་་་་་སངས།ཚེ་དབང་ལྷ་མོ་བཅས་ཀྱིས་སྒྱུར་ཞུས་བྱས）